

ΕΠΙΛΟΓΗ ΛΥΜΕΝΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΒΑΣΙΚΗΣ
ΑΛΓΕΒΡΑΣ

e-ritixia
στην -κπαίδευση

Ένα μικρό δείγμα. Για περισσότερα
επικοινωνήστε μαζί μας.
Διαθέτουμε μια μεγάλη ποικιλία λυμένων
ασκήσεων και θεμάτων.

1 Πολυώνυμα

Άσκηση 1.1 (Θέμα 1 Ιανουάριος 2013)

1. Έστω $g(x), h(x) \in \mathbb{Q}[x]$, $g(x) = x^2 - x - 1$, $h(x) = x^3 - x - 1$. Να βρεθεί ο $\mu\kappa\delta(g(x), h(x))$ και πολυώνυμα $a(x), b(x) \in \mathbb{Q}[x]$, τέτοια ώστε $\mu\kappa\delta(g(x), h(x)) = a(x)g(x) + b(x)h(x)$.
2. Έστω F ένα σώμα και $f(x), g(x), h(x) \in F[x]$ με $f(x)$ μη μηδενικό και $\mu\kappa\delta(f(x), h(x)) = 1$. Δείξτε ότι $\mu\kappa\delta(f(x), g(x)h(x)) = \mu\kappa\delta(f(x), h(x))$.
3. Δείξτε ότι για κάθε πρώτο p και κάθε $a \in \mathbb{Z}_p$, το πολυώνυμο $x^p - a \in \mathbb{Z}_p[x]$ δεν είναι ανάγωγο.

Λύση 1.1 1. Κάνοντας τις διαιρέσεις πολυωνύμων έχουμε: $x^3 - x - 1 = (x + 1)(x^2 - x - 1) + x \Rightarrow x = (x^3 - x - 1) - (x + 1)(x^2 - x - 1)$
 $x^2 - x - 1 = x(x - 1) - 1 \Rightarrow 1 = x(x - 1) - (x^2 - x - 1)$
 άρα ο $\mu\kappa\delta$ των πολυωνύμων είναι το 1 και για τα $a(x), b(x)$ έχουμε

$$\begin{aligned} 1 &= (x - 1)x - (x^2 - x - 1) \\ &= (x - 1)[(x^3 - x - 1) - (x + 1)(x^2 - x - 1)] - (x^2 - x - 1) \\ &= (x - 2)(x^3 - x - 1) - (x^2 - x - 1) \end{aligned}$$

2. Έστω $d(x) = \mu\kappa\delta(f(x), h(x))$ και $d_1(x) = \mu\kappa\delta(f(x), g(x)h(x))$. Τότε το $d(x)$ διαιρεί τα $f(x), h(x)$ άρα διαιρεί και τα $f(x), g(x)h(x)$. Συνεπώς το $d(x)$ διαιρεί το $d_1(x)$.

Αν $p(x) \neq 1$ είναι ένα ανάγωγο που διαιρεί το $d_1(x)$, τότε:

$$p(x)|d_1(x) \Rightarrow p(x)|(g(x)h(x)) \Rightarrow p(x)|g(x)p(x)|h(x),$$

η τελευταία συνεπαγωγή επειδή το $p(x)$ είναι ανάγωγο πολυώνυμο. Επίσης,

$$p(x)|d_1(x) \Rightarrow p(x)|f(x).$$

Αν $p(x)|h(x)$, τότε επειδή $\mu\kappa\delta(f(x), h(x)) = 1$ έπεται ότι $p(x) = 1$. Αποπο. Αν $p(x)|h(x)$, τότε επειδή $p(x)|f(x)$ έπεται ότι $p(x)|d(x)$. Άρα κάθε ανάγωγος παράγοντας του $d_1(x)$ διαιρεί το $d(x)$ συνεπάγεται ότι $d_1(x)|d(x)$

Τελικά, οι $d_1(x)|d(x)$ και $d(x)|d_1(x)$ σε συνδυασμό με το ότι οι μέγιστοι κοινοί διαιρέτες είναι μονικά πολυώνυμα μας δίνουν ότι $d_1(x) = d(x)$.

3. Σύμφωνα με το Θ . Euler

$$a^p = a \pmod{p}$$

για κάθε $a \in \mathbb{Z}$. Συνεπώς το πολυώνυμο $x^p - a \in \mathbb{Z}_p[x]$ έχει ρίζα στο $\mathbb{Z}_p$ και έτσι δεν είναι ανάγωγο.

2 Δακτύλιοι

Άσκηση 2.1 (Θέμα 2 Ιανουάριος 2013) Θεωρούμε τους δακτυλίους $R = \frac{\mathbb{Z}_5[x]}{\langle x^2+2 \rangle}$ και $S = \frac{\mathbb{Z}_5[x]}{\langle x^2+1 \rangle}$, όπου με $\langle f(x) \rangle$ συμβολίζουμε το κύριο ιδεώδες του $\mathbb{Z}_5[x]$ που παράγεται από το $f(x)$, $f(x) \in \mathbb{Z}_5[x]$.

1. Δείξτε ότι ο R είναι σώμα και ότι ο S δεν είναι ακέραια περιοχή.
2. Αληθεύει ότι οι δακτύλιοι R και $\mathbb{Z}_5 \times \mathbb{Z}_5$ είναι ισόμορφοι; Αληθεύει ότι οι δακτύλιοι S και $\mathbb{Z}_5 \times \mathbb{Z}_5$ είναι ισόμορφοι;
3. Πόσα στοιχεία έχει ο R ; Πόσα στοιχεία του S είναι αντιστρέψιμα;

Λύση 2.1 1. Έστω ότι $f(x) = x^2 + 2$. Έχουμε στο $\mathbb{Z}_5$:

$$f(0) = 0^2 + 2 = 2$$

$$f(1) = 1^2 + 2 = 3$$

$$f(2) = 2^2 + 2 = 6 = 1$$

$$f(3) = 3^2 + 2 = 11 = 1$$

$$f(4) = 4^2 + 2 = 18 = 3$$

Δηλαδή το πολυώνυμο $f(x) = x^2 + 2$ δεν έχει ρίζα στο $\mathbb{Z}_5$. Εφ' όσον είναι δευτέρου βαθμού και δεν έχει ρίζα είναι ανάγωγο. Συνεπώς ο δακτύλιος πηλίκο $R = \frac{\mathbb{Z}_5[x]}{\langle x^2+2 \rangle}$ είναι σώμα...

2. ...

3. ... (Για περισσότερα επικοινωνείστε μαζί μας.)

3 Ομάδες

Άσκηση 3.1 (Θέμα 3 Ιανουάριος 2013) Θεωρούμε την ομάδα $G = \mathbb{Z}_8$ και την κυκλική υποομάδα $H = \langle [4] \rangle$ της G που παράγεται από το $[4] \in \mathbb{Z}_8$.

ΔΕΙΓΜΑ

3

Για περισσότερα επικοινωνείστε μαζί μας

1. Βρείτε όλες τις αριστερές κλάσεις της H στη G .
2. Βρείτε όλες τις υποομάδες της G .
3. Αληθεύει ότι οι ομάδες $\frac{G}{H}$ και $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2$ είναι ισόμορφες; Αληθεύει ότι οι ομάδες $\frac{G}{H}$ και $\mathbb{Z}_4$ είναι ισόμορφες;
4. Βρείτε όλα τα στοιχεία $a \in G$ τέτοια ώστε $G = \langle a \rangle$.

Λύση 3.1 1. Είναι $H = \{n[4] : n \in \mathbb{Z}\} = \{[0], [4]\}$ άρα $|G : H| = \frac{|G|}{|H|} = 4$.
Επιπλέον, οι αριστερές κλάσεις είναι οι

- $H = [4] + H$,
- $[1] + H = \{[1], [5]\} = [5] + H$,
- $[2] + H = \{[2], [6]\} = [6] + H$,
- $[3] + H = \{[3], [7]\} = [7] + H$.

2. Επειδή η ομάδα G είναι κυκλική τάξης 8 οι υποομάδες της είναι της μορφής $\langle n[1] \rangle$, όπου n φυσικός αριθμός. Δύο τέτοιες υποομάδες $\langle n_1[1] \rangle$ $\langle n_2[1] \rangle$ είναι ίσες αν και μόνο αν τα στοιχεία $n_1[1]$ και $n_2[1]$ έχουν την ίδια τάξη. Η ισοδύναμα $\frac{8}{\mu.κ.δ.(8, n_1)} = \frac{8}{\mu.κ.δ.(8, n_2)}$ Συνεπώς οι υποομάδες της G είναι οι:

- $\mu.κ.δ.(8, n) = 1 : G = \langle [1] \rangle$,
- $\mu.κ.δ.(8, n) = 2 : \langle 2[1] \rangle = \{[0], [2], [4], [6]\}$,
- $\mu.κ.δ.(8, n) = 4 : \langle 4[1] \rangle = \{[0], [4]\} = H$,
- $\mu.κ.δ.(8, n) = 8 : \langle 8[1] \rangle = \{[0]\}$.

3. ...

4. ... (Για περισσότερα επικοινωνείστε μαζί μας.)

Για περισσότερα επικοινωνείστε μαζί μας.

Διαθέτουμε μια μεγάλη ποικιλία λυμένων ασκήσεων και θεμάτων.